

בס"ד. שיחת ש"פ וילך, שבת תשובה, וא"ו תשרי, ה'תשכ"ב.

בלתי מוגה

א. נתבאר שהשם "שבת תשובה" (או "שבת שובה") – נוסף על פשוט הענין שנקרא כן ע"ש התחלת ההפטרות, "שובה ישראל"¹, בפנימיות הענינים², מורה שם זה על השייכות המיוחדת של שבת זה לענין התשובה, כי, דוגמת מעלת התשובה דעשי"ת על התשובה דכל השנה³

ביותר ומתקבלת היא מיד", ועאכ"כ יוהכ"פ שהוא "זמן תשובה לכל" (שם ה"ז), ועד ש"עיצומו של יום מכפר" (שם פ"א ה"גד. וראה לקו"ש חכ"ט ע' 203. וש"נ), שזהו גילוי אור שלמעלה לגמרי מעבודת האדם. וכיון שזמן זה הוא עת רצון למעלה – הרי זה פועל גם על עבודת האדם (כמ"ש (משלי כז, יט) "כמים הפנים לפנים גר"), שתשובת האדם היא באופן נעלה יותר, מפנימיות הנפש יותר – לא רק מדרגה שכבר נמשכה להיות שרש ומקור לכחות, אלא מעצם הנפש ממש שלמעלה מלהיות שרש ומקור הכחות*.

ולכן החל מר"ח אלול (שבו מתחילים הארבעים יום שתכליתם היא עשי"ת) מתחילים להרגיל את הגוף להענין ד"בקשו פני" (תהלים כז, ח), העבודה דפנימיות הנפש, ובעבודה דפנימיות הנפש גופא הולך וניתוסף בעילוי אחר עילוי, שהרי בפנימיות הנפש גופא ישנם כמה דרגות. וע"ד משנת" בהמאמרים (ראה ד"ה טוב טעם ודעת דר"ה פ"ה (לעיל ע' 9)), שיש בחי' פנימיות עתיק כמו שבא בפנימיות אבא, ויש בחי' פנימיות עתיק כמו שהוא במקומו, ועד לעצמות ממש.

(* וע"ד המבואר בענין שער הנו"ן, שנוסף לכך שכולל את שאר המ"ט שערים, ישנו גם עצם שער הנו"ן שלמעלה לגמרי מהמ"ט שערים, אפילו כפי שונללים בשער הנו"ן (ראה לקו"ת במדבר יב, א ואילך. ובכ"מ).

1) הושע יד, ב.
2) ולהעיר, שאצל בני" קשור הפשט עם הרמז והדרוש והסוד, ועד שנעשים דבר אחד – שזהו החידוש של בני", שמחברים סתים וגליא ועושים משניהם דבר אחד: הן הסתים והגליא שבעצמם – חיבור סתים שבנשמה, אמונה פשוטה, עם כחות הגלויים, חב"ד כו' נוכמבואר בהמאמר דר"ה (ד"ה טוב טעם ודעת פ"ז (לעיל ע' 10 ואילך)) בפירוש הכתוב (תהלים קיט, טו) "טוב טעם ודעת למדני כי במצוותיך האמנתי", שמבלי הבט על גודל מעלת האמונה שאין למעלה הימנה, ועד שממשכת מבחי' פנימיות עתיק, צריך להמשיכה שתהי' (לא רק בבחי' ראי', אלא) גם בלימוד והשגה ("למדני") דוקא; ועי"ז פועלים חיבור סתים וגליא גם בעולם, כמ"ש (שמואל-ב ז, כג. ועוד) "גוי אחד בארץ", היינו שמגלים בחי' "אחד" בארץ הגשמית (ראה תניא אגה"ק רס"ט. ובכ"מ); וענין זה נעשה ע"י חיבור סתים וגליא שבאורייתא, היינו, שהפשט שבתורה קשור עם הסוד שבתורה, עד שנעשים דבר אחד.

3) וכמ"ש הרמב"ם (הל' תשובה פ"ב ה"ו) "אע"פ שהתשובה . . יפה לעולם" (שכל השנה זמנה הוא, וכמאמר המשנה (אבות פ"ב מ"י) "ושוב יום אחד לפני מיתתך", שפירושו (ראה שבת קנג, א) בכל יום, והיינו, שבכל יום צריך ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, כמו ביום המיתה), הרי "בעשרה הימים שבין ר"ה ויוהכ"פ היא יפה

(תשובה עילאה שמצד בחי' היחידה), כן היא גם המעלה דשבת⁵ על ימות החול, ולכן, ביום השבת דעשי"ת שבו היא התשובה על השבתות של כל השנה⁶, אזי היא אמיתית ושלמות עבודת התשובה⁷ — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס⁸ בלקו"ש חי"ד ע' 143 ואילך.

ב. [וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:]

כל האמור לעיל הוא מעלת עבודת התשובה דשבת תשובה; אמנם, תכלית הכוונה היא — שכל הענינים הנעלים יומשכו למטה דוקא.

הוא "לשנות טבע מדותיו", ואילו ג' הימים דר"ה ויוהכ"פ הם כנגד ג' ראשונות, בחי' המוחין.

(7) ועפ"ז יובן פנימיות הטעם שהמפטיר דשבת שובה צ"ל ע"י גדול דוקא, ואין קטן עולה למפטיר בשבת שובה*, כי: אמיתית הפירוש ד"גדול" הוא — שאין גדול הימנו, שהרי אם יש גדול ממנו, שוב אינו גדול אמיתי, כיון שלגבי הגדול ממנו קטן הוא. וגדול שאין גדול ממנו — הרי זה רק ע"י ההתקשרות עם העצמות, אמיתית הגדלות. ולכן נאמרת ההפטרה דשבת שובה ע"י גדול דוקא, כיון שהתשובה דשבת שובה נמשכת מפנימיות הנפש ממש, שהיא מגעת בפנימיות עתיק ממש, ועד להעצמות, שהוא אמיתית הגדלות.

(8) בשילוב עם שיחת שבת תשובה תשכ"ז.

(* מלבד הטעם הפשוט, שלא שייך אצלו שלימות ענין התשובה, לפי שפטור מכל המצוות, וגם קטן שהגיע לחינוך, ה"ז מצוותי' דאב לחנוך בנו אבל הקטן עצמו פטור, אלא שבדרך ממילא מסתעף מזה חיוב גם על הבן, כיון שמבלעדיו לא יוכל האב לקיים את מצות החינוך (וע"ז מצות ברכת כהנים, שחיובה על הכהנים, אלא שבדרך ממילא מסתעף מזה חיוב על כל ישראל, כדי שיהי' לכהנים למי לברך. וכן מצות פרי' ורבי', שמצוותה על הזכרים דוקא, אלא שבדרך ממילא מסתעף מזה חיוב גם על הנשים, כיון שמבלעדיהן אין האנשים יכולים לקיים את המצוה (וראה לקו"ש שם ע' 41 ואילך (ובהערה 39), וש"נ).

(4) ולכן שייכת תשובה זו גם בצדיקים, וכמבואר בלקו"ת (דרושי ר"ה ס, ד) ש"העולם טועים לומר דוקא אנשים פחותי הערך ובעלי עבירות הם הם הצריכים לתשובה", והיינו, שבמדרגת "עולם", מלשון העלם והסתר, ענין התשובה אינו אלא כדי לתקן את הפגמים שמצד העלם והסתר העולם; אבל "האמת אינו כן", כי אמיתית ענין התשובה הוא — "והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה" (קהלת יב, ז. לקו"ת ר"פ האזינו), "נתנה" דייקא, בחי' מתנה שהיא למעלה ממכירה.

(5) אותיות "תשב" (תניא אגה"ת ספ"י), אף שאין בו אמירת תחנון כו' — שמזה מוכח שאין זו תשובה על חטאים, אלא תשובה עילאה, המשכת תענוג אלקי, כמ"ש (ישע' נח, ג) "וקראת לשבת עונג". — ולהעיר גם מהשיכות דשבת ליוהכ"פ, שנקרא "שבת שבתון" (אחרי טז, לא. אמור כג, לב), שענין התענית שבו הוא בבחי' "לחיותם ברעב" (תהלים לג, יט. לקו"ת שה"ש יד, ב), שמבחי' הרעב גופא נעשה חיות, שהר"ע התענוג (כידוע (ראה תו"מ סה"מ תמוז ע' מד. וש"נ) בפירוש ברכת "בורא נפשות כו", ש"להחיות בהם נפש כל חי" אינו מילוי החסרון, אלא ענין התענוג).

(6) ככל שבעת ימי השבוע שבו הימים שבין ר"ה ליוהכ"פ (ראה סידור האריז"ל (עשי"ת)) — כנגד ז' המדות [שבהם היא עיקר עבודת האדם, וכידוע (לקו"ד ח"א נו, א"ב) הפתגם שאמר הצ"צ בשם רבינו הזקן, ונמסר אלינו ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר, שכל ענין החסידות — שהר"ע עבודת האדם —

וכמשנת"ל בהמאמר⁹ בפירוש הכתוב "טוב טעם ודעת למדני", שגם הענינים ד"טוב טעם ודעת" צריך להמשיכם בבחי' "למדני" דוקא.

וזהו שלאחרי הפסוק "שובה ישראל גו'" נאמר¹⁰ "קחו עמכם דברים גו'" — שהכוונה היא שהענינים ד"שובה ישראל גו'" ירדו בהמשכה למטה, בבחי' "קחו עמכם דברים"¹¹.

וטעם הדבר — דכיון שלגבי העצמות הרי גשמיות ורוחניות שוים לפניו, לכן יכולה להיות ההמשכה גם בגשמיות, ואדרבה, כמבואר בארוכה בא' השיחות¹² שהעצם קשור עם הגוף הגשמי דוקא.

* * *

ג. מאמר (כעין שיחה) ד"ה שובה ישראל עד הוי' אלקיך.

* * *

ד. בנוגע לאלו שבאו לכאן ממקומות שונים, לאחרי שעזבו את ביתם כו' — שעליהם חל הענין ד"נותנין עליו חומרי מקום שיצא משם וחומרי מקום שהלך לשם"¹³, כמדובר לעיל¹⁴ — הרי כאשר הנסיעה היא למשך זמן שכולל יו"ט, שבו חייב אדם לשמח את אשתו¹⁵, אזי ההיתר היחיד לזה הוא כאשר הנסיעה היא לצורך הוספה בלימוד התורה ובעבודת התפלה ובקיום המצוות בהידור.

ובפרט בנוגע לאלו הבאים מארץ-ישראל, שאצלם ניתוסף גם ענין היציאה מארץ-ישראל לחוץ-לארץ, והרי פסק הרמב"ם¹⁶ שמותר לצאת מארץ-ישראל רק כדי "ללמוד תורה או לישא אשה" — כולל גם התוכן הפנימי ד"לישא אשה", דכשם שענין הנישואין הוא חיבור האיש והאשה באופן שהאיש שולט על האשה, כמארז"ל¹⁷ "אשה כשרה עושה רצון בעלה", כן הוא בפנימיות הענינים, שענין הנישואין הוא התחברות הנשמה והגוף (איש ואשה) באופן שהנשמה שולטת על הגוף, ע"י העסק בלימוד התורה ועבודת התפלה.

וכשם שהרמב"ם פוסק שמותר לצאת מא"י לחו"ל רק כדי "ללמוד

9) כנ"ל הערה 2.	13) פסחים רפ"ד.
10) הושע יד, ג.	14) שיחת ש"פ נצבים ס"ב (תוי"מ חל"א
11) ראה סד"ה שובה ישראל שנאמר	15) פסחים קט, א. טושו"ע (ואדה"ז)
בהתוועדות (לעיל ע' 23). תו"מ סה"מ תשרי	16) אר"ח סתק"ט ס"ב (ס"ז).
ע' קב. וש"נ.	17) הלי' מלכים פ"ה ה"ט.
12) שיחת שמח"ת תרס"ט (סה"ש תורת	17) תדבאר פ"ט. רמ"א אה"ע טו"ס ט.
שלום ע' 120 ואילך).	

תורה או לישא אשה" — כן הוא גם בנוגע להיציאה מביתו (גם בחו"ל) בזמן שבו חייב לשמח את אשתו (כנ"ל), שגם יציאה זו מותרת רק כדי "ללמוד תורה או לישא אשה".

ומזה מובן, שכל אלו שבאו לכאן, צריכים לנצל את הזמן שנמצאים כאן כדי להוסיף בלימוד התורה, בנגלה ובחסידות, ובעבודת התפלה.

ואפילו אלו שבאו לכאן כדי לארגן פעולות של גביית כספים לטובת המוסדות כו', שהוא דבר גדול, כמ"ש¹⁸ "ותומכי מאושר" — הרי גם זה נכלל במארז"ל¹⁹ "כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה כו'" על כל השנה כולה, עד כ"ט אלול תשכ"ב, ולכן דוקא כשהנהגה בימים אלו תהי' כדבעי תהי' הקצבה בהרחבה כו'.

וכל זה — נוסף לכך על המובן ופשוט, שכיון שנמצאים בעשרת ימי תשובה, הרי אין זה הזמן המתאים ללכת לטייל, או לקרוא "עיתון" ("פייפער") כמנהג בעלי-בתים חשובים — אלו הנקראים באמריקא בעלי-בתים חשובים...; בעשי"ת יש להוסיף בעסק לימוד התורה נגלה וחסידות, בעבודת התפלה — שאינה דבר נוסף על לימוד התורה, אלא היא הנותנת כח בלימוד התורה, ובקיום המצוות בהידור.

ה. וכיון שענין זה נוגע אלי — שהרי יש לי חלק בסיבת בואם לכאן, ובמילא מוטלת עלי חלק מה"אשמה"... — הנני מבקש, שכל אלו שאינם רוצים לגרום לי צער, יוסיפו בלימוד התורה ובעבודת התפלה, ואם לאו — אסור להם לבוא לכאן!

— וגם אלו הדרים כאן, אם אינם מוסיפים בלימוד התורה ובעבודת התפלה, הנה מוטב שישבו בכיתם עם בני-הבית ויאכלו "קוגל"... כפי שפוסק רבינו הזקן²⁰ שבזה מקיימים מצות עונג שבת. — ולהעיר:

כבר כתבתי בשנה שעברה²¹ אודות כל האמור לעיל, וגם קבעתי עבור האורחים סדר מיוחד בלימוד התורה²², ואעפ"כ השתמשו מזה, בתירוץ שונים.

ובכלל, לא רואים עדיין את ה"תוצאות" מהנסיעה לכאן בשנה שעברה; ענין זה הוא עדיין "בכח"... והנני יושב וממתין שיבוא לידי

(21) אג"ק חי"ט ע' תיד ואילך.
 (22) ראה שיחת ש"פ האזינו, שבת שובה
 דאשתקד ס"ט (תו"מ חכ"ט ע' 20 ואילך).

(18) משלי ג, יח. וראה זח"ג נג, ב.
 (19) ביצה טז, רע"א.
 (20) שו"ע או"ח סרמ"ב.

פועל (וגם אצל אלו הנמצאים כאן — לא רואים עדיין את התוצאות בפועל, אלא "בכח" בלבד).

ולכן הנני חוזר עוד הפעם על תוכן הדברים בעל-פה, מתוך תקווה שהדברים יפעלו פעולתם.

ואם אלו שבאו לכאן השתא לא יוסיפו ח"ו בלימוד התורה ובעבודת התפלה — הנה בשנה הבאה, אם ח"ו לא יבוא משיח עד אז, יהי צורך לשקול בישוב-הדעת אם כדאי להם להגיע לכאן שוב, דבר הכרוך גם בהוצאת ממון רב וכו'.

וזאת למודעי, שאין בדעתי לשלוח "מרגלי חרש"²³. — ענין זה ישנו כבר באגה"ק²⁴, וכיון ש"דברי צדיקים קיימים לעד"²⁵, הרי אותם שלוחים ששלח רבנו הזקן עומדים ורואים את ההנהגה עתה! ... ותקוותי שאף אחד לא יפטור את עצמו מההוספה בלימוד התורה, עבודת התפלה וקיום המצוות בהידור.

ו. ויש להוסיף עוד ענין — שבעצם לא הייתי מספר זאת, והסיבה היחידה שהנני מספר זאת היא, כדי שכולי האי ואולי יפעלו הדברים פעולתם:

בנוגע לה"פדיונות" — הנה נוסף לכך שהנני קוראם על ציון ("אוהל") כ"ק מו"ח אדמו"ר, הנני קוראם גם על אותו שולחן²⁶... שבו התפלל, למד ואמר דא"ח...

— מפני קוצר הזמן אינני מספיק לקרוא את כל ה"פדיונות", אבל כל דבר הוא בהשגחה פרטית, וה"פדיונות" שנקראים, פועלים וממשיכים גם על אלו שאין נקראים, במחשבה, בדיבור, ועד למעשה בפועל. — וביוהכ"פ — הנני קורא את ה"פדיונות" עוד הפעם, ובהושענא רבה — עוד הפעם²⁷.

ובכן: כל אחד שכותב פ"נ, צריך להוסיף בלימוד התורה ובעבודת התפלה, שעיי"ז יומשכו הבקשות שביקש בהפ"נ.

ובקשר לזה היתה ההצעה²⁸, שכל אחד יוסיף ויכתוב בהפ"נ שלו ע"ד קביעות השיעורים בלימוד התורה, נגלה וחסידות, ובעבודת התפלה.

26 כ"ק אדמו"ר שליט"א הפסיק כשקולו נחנק מבכי (החזו"ק).
27 ראה גם סה"ש תש"ח ע' 171.

28 ראה אג"ק ח"כ ע' שלב ואילך.

23 ע"ד לשון הכתוב — יהושע ב, א.
24 סוס"א.

25 ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ג ע'

תקעו. ח"ד ע' שלט. ח"י ע' קמו. ח"א ע' שכט.

אמנם, כיון שאין פרצופיהן שוין ואין דעותיהן שוות²⁹, הנה יש כאלו שכבר כתבו, ותבוא עליהם ברכה, ואלו שעדיין לא כתבו — יכולים עוד לכתוב, וכנ"ל — שהנני קורא את ה"פדיונות" עוה"פ ביוהכ"פ ובהושענא רבה.

והעיקר הוא — שכל האמור לעיל יבוא לידי מעשה בפועל.

*

ז. בנוגע לתלמידי הישיבה — הנה כיון שבאו לכאן תלמידים משיבות במקומות שונים, וישנם ביניהם חלוקות שונות, מן הראוי שכל תלמיד ישפיע על שאר התלמידים באותם ענינים שקיבל מהמשפיע שלו, שבודאי הי' זה באופן של התלבשות לפי חושי התלמיד.

כלומר: מי שקיבל יותר את ענין עבודת התפלה — ישפיע על השני בענין עבודת התפלה; מי שעוסק יותר בלימוד הנגלה — ישפיע על השני בענין לימוד הנגלה; ומי שעוסק יותר בלימוד החסידות — ישפיע בענין זה על מי שצריך חיזוק בדבר.

ועי"ז יקויים הענין ד"אתם נצבים היום כולכם"³⁰, ובאופן ד"טוב טעם ודעת למדני", בהוספה ולמעלה יותר מאשר "במצוותיך האמנתי"³¹.

*

ח. ישנם כאלו שממתינים וסופרים את הרגעים שנותרו עד שיסיימו את השיחות והמאמרים כו', כדי שיוכלו לחטוף חתיכת "מזונות" או מים, ולחלק מהם לנאספים... ובאופן שהכל יראו שהוא הצליח לחטוף "כזית" או "שני זיתים", או אפילו "ככותבת", ועד ל"חלק הארי"... והוא המחלק לאחרים, וממילא "טוב עין הוא יבורך"³¹!...

ואם בכל השנה כולה כן הוא, עאכ"כ בימים אלו כאשר באים לכאן ממקומות שונים, שאז יהי' "שמעו הולך בכל המקומות"³² שהוא זה שחטף וחילק!...

ובכן, יש לדעת שהסדר של חטיפת שיריים³³ לא הי' בליובאוויטש ולא בחב"ד³⁴, אלא שכ"ק מו"ח אדמו"ר הנהיג זאת לפרקים, אלא

(33) כ"ק אדמו"ר שליט"א התבטא שענין זה הוא בבחי' "חוטב עציך" — החוטפים "לעקאח", ו"שואב מימך" — המשקה.

(34) ראה גם תו"מ חט"ו ע' 226. וש"נ.

(29) ראה ברכות נח, א. סנהדרין לח, א.

(30) ר"פ נצבים. וראה לקו"ת שם.

(31) משלי כב, ט.

(32) ע"ד לשון הכתוב — אסתר ט, ד.

שבמשך הזמן נעשה הדבר בקביעות; אבל הכוונה בזה היתה בתנאי שיוסיפו בלימוד התורה ובעבודת התפלה³⁵.

— לכאורה, מה זה נוגע אלי? ובכן, אילו הייתי יושב בחדרי — מילא, אבל כשאני עומד או יושב כאן, ועלי לראות כל זה, הנה מחובתי לומר שללא קיום התנאי דהוספה בלימוד התורה ובעבודת התפלה, הרי זה נגד רצונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר!

*

ט. בנוגע לכל האמור לעיל, בקשתי, שימסרו את הדברים בשאר המקומות שבהם אפשר למסרם.

אין בדעתי למסור את הדברים בעצמי, כי, אף שעתה הנני עומד בתנועה זו, אינני יודע באיזו תנועה אהי' אחרי הבדלה...

ולכן הנני מוסר את השליחות לכל מי שיכול לכתוב ולפרסם את הנקודות המדוברות לעיל — שיכתוב ויפרסם את הדברים. ואין לחשוש "שמא יקדמנו אחר"³⁶, כי לא יזיק אם כמה יכתבו, ואדרבה: מה שיחסיר האחד — ימלא חבירו.

*

י. (כ"ק אדמו"ר שליט"א ברך ברכה אחרונה, כדרכו, מתוך הסידור, ואח"כ אמר:)

בסידורו של אדמו"ר הזקן, הנה לאחרי ברכה אחרונה, באים "ברכות אירוסין ונישואין"³⁷.

— כ"ק מו"ח אדמו"ר מדייק³⁸ בהסדר שקבע רבינו הזקן בסידורו, שהקידוש לראש-השנה מופיע לפני תפלת ערבית, אף שלכאורה הי' צ"ל מקומו לאחר תפלת ערבית, שאז הוא זמן הקידוש. —
ובנוגע לעניננו:

עומדים אנו ביום השבת שלפני יוה"כ"פ, שעליו אמרו רז"ל³⁹: "ביום חתונתו"⁴⁰ — זה מתן-תורה", "יום הכפורים, שניתנו בו לוחות האחרונות"⁴¹, שזוהי ה"חתונה" של הקב"ה (החתן) עם כנסת ישראל (הכלה).

(38) סה"ש תש"ד בתחלתו.

(39) תענית כו, ב (במשנה).

(40) שה"ש ג, יא.

(41) פרש"י תענית שם.

(35) בזכרון אחדים: כדי ליתן כח להגוף

שלא יפריע כו'.

(36) לשון חז"ל — מו"ק יח, ב.

(37) ראה גם לקו"ש חכ"ב ע' 115 הערה

וכיון שיוהכ"פ הוא יום החתונה, נמצא, שביום השבת שלפני יוהכ"פ — השבת שלפני החתונה שבו החתן עולה לתורה — נעשה ה"אויפרופעניש" של הקב"ה שעולה לתורה...⁴²

ובכן, יעזור השי"ת שיהיו ה"אויפרופעניש" והחתונה בשעה טובה ומוצלחת, ונשמח כולנו יחד ביוהכ"פ בשעת החתונה.

*

יא. בנוגע לפרשת האזינו — שעומדים לקרוא בתפלת מנחה — אמרו רז"ל⁴³: "לפי שהי' משה קרוב לשמים, לפיכך אמר האזינו השמים, לפי שהי' רחוק מן הארץ, לפיכך אמר ותשמע הארץ אמרי פי. בא ישעי' וסמך לדבר ואמר⁴⁴ שמעו שמים והאזיני ארץ, שמעו שמים, שהי' רחוק מן השמים, והאזיני ארץ, שהי' קרוב לארץ" (אע"פ שהי' נביא כו).

ובנוגע לעניננו:

כ"ק מו"ח אדמו"ר מביא בכמה משיחותיו⁴⁵, שרבינו הזקן הי' "נשמה חדשה", ועד שפעם אמר⁴⁶ שהי' נשמה דאצילות.

והרי ענינו של רבנו הזקן הי' לגלות ולפרסם תורת הבעש"ט, וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר⁴⁷, שהבעש"ט הורה שכאו"א מישראל יכול להגיע למדריגות הכי נעלות, ואילו רבנו הזקן הורה אידך יכול כאו"א מישראל להגיע למדריגות הכי נעלות.

ועפ"ז מובן, שעתה (לאחרי פעולתו של רבנו הזקן) יכול כאו"א להגיע למדריגתו של משה רבינו בהיחס לשמים וארץ — שיהי' "רחוק מן הארץ" ו"קרוב לשמים" כמו משה רבינו.

ולאחרי פרשת האזינו — קורין פרשת וזאת הברכה, שבה נאמר⁴⁸ "וליוסף אמר מבורכת הוי' ארצו"⁴²...

ויהי' שבקרוב ממש יקויים היעוד "והקיצו ורננו שוכני עפר"⁴⁹, והוא בראשם, והוא יוליכנו לקראת משיח צדקנו.

●

(42) כ"ק אדמו"ר שליט"א בכה מאד כשדיבר בענין זה (המו"ל).
תש"ח ע' 259. וראה גם תו"מ ח"א ע' 190.

(43) ספרי עה"פ.
(44) ישעי' א, ב.
(45) ראה סה"ש תש"ו ריש ע' 22. וש"נ.
(46) ראה אג"ק שלו ח"ב ע' שסה. סה"ש וש"נ.
(47) ראה גם תו"מ ח"א ע' 190.
(48) לג, יג.
(49) ישעי' כו, יט.
(46) סה"ש שם ע' 6. וש"נ.